

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona.
Egész évre . . . . . 12 " "
Vidéken: Negyedévre . . . . . 5 " "
Egész évre . . . . . 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A politikai helyzet.

— szeptember 6.

Budapestben összejöttek a magyar és osztrák miniszterek és újra megkezdték a kiegyezési tárgyalásokat.

A három hónapos parlamenti szünet és még inkább a nemzet java erejét lekötő aratási munkálatok majdnem teljesen elfordították a figyelmet a politikai dolgoktól. Igaz ugyan, hogy a sajtó egy részében szakadatlanul harsogott a hiradó kürt, mely tele zugta a világot, az osztrákoknak a kiegyezési tárgyalásokon rajtunk vett győzelmével. De a nemzet hamar észrevette, hogy ezek a híresztelések nem igazak és bölcsen napirendre tért fölöttük.

Szell Kálmán miniszterelnök több ízben kijelentette, hogy a tárgyalásokat még nemcsak hogy be nem fejezték, de nem is terelték abba a mederbe, a melyben a teljes kibontakozás föltételei megtalálhatók. Hanem azért a bécsi sajtó már hetekkel ezelőtt teljes bizottsággal hirdette, hogy Körber urnak sikerült Szell Kálmánt legyűrni és

a magyar álláspont minden téren vereséget szenvedett.

A magyar politikai közvélemény érettségét bizonyítja, hogy ezt a korai harsonázást még az ellenzék sem használta föl nagyobb szeszű igazán oktan kormány-ostromlásra. Legfőbb Szell Kálmán személyes ellenfelei próbáltak e hírekből ellene fegyvert kovácsolni; de ez oly életlen és csorba jószág volt, hogy senkin sem ütött sebet.

Most ime kiderült, hogy a nyári híresztelés mind csak üres szó volt: együtt van a két állam kormánya és kétségtelen, hogy a kiegyezés kérdésében még fölötte fontos, elsőrendű részletek csak most kerülnek döntés alá.

A nemzet zöme nyugodtan és bizalommal várja ezeknek a ránk nézve oly jelentős, nevezetes tárgyalásoknak a bevégzését. A képviselőház többsége szintén erősen áll a mellett a meggyőződése mellett, hogy a bizalmat nem ok nélkül előlegezte a kormánynak. Voltak ugyan egyes csoportok, melyek nem régiben kísérletet tettek, hogy visszavonást és egyenlenséget szit-

sanak a kormánypártban, de ez a kísérlet hamar dugába dőlt és a politikai helyzet ma az, hogy az országgyűlés közeledő összeülésekor a többség lelkes módon fog kifejezést adhatni a Szell-kabinet iránt érzett bizalmának.

Az ellenzéki pártok körében sem tapasztalható valami különösebb mozgalmasság.

Az Ugron-pártról éppen az elmúlt héten terjedt el az a hír, hogy a párt megszűnt. De aztán meg azt jelentették, hogy Ugron az őszi ülészek alatt újból nagyobb politikai tevékenységet készül kifejezni. Ez a két hír ellent mond egymásnak; de hát az Ugron-töredék természetrajza oly különös, hogy ezen a legfrissebb jelenségen sem szabad megütközni.

A függetlenségi Kossuth-párt nyári szünetet nagyrészt a Kossuth-ünnepek rendezésével töltötte. A pártkörben eddig nem volt nagyobb elevenség és politikai kérdések megvitatása még eddig alig került szóba.

Az a kísérlet, melylyel Apponyi Albert grófot kívánták minden

Büki Lázár bankói.

A Szabadság számára írta: Domoszlai Sándor.

Hej, boldog régi jó idők!
Be hamar meg is fordult a magyar ember soisa! Es a mióta megfordult, jaj de nagyon sokat forog!

Még mikor én gyerek voltam, pedig nem is olyan régen, — hisz' alig hogy kopaszodni kezdek, — de más világ járt!

Muzsikaszó, dinom-dánom kerekedett minden alkalomra s a vidám társaságok ki nem fogytak a tréfából. A lakodalom három hétig tartott; öt vármegye fiatalága táncoltatta végig a menyasszonyt; harminc kocsin vándorolt a násznép faluról-falura, még végre az új fiatal párt szélnek eresztették az új fészekbe.

Névnep, szüret, falu bucsuja, disznótor, keresztelő; megyegyűlés, de sőt ősz idején az esős, ködös idő és titulus volt a barátságos összejövetelre.

Ebből az időből ősmertem Büki Lázár uramat. Nagy kopasz feje, hosszú deres szakála, mélyen lekonyuló vastag bajusza volt, sarkantyus eszimat, piros kőgombos szürke atillát, kilenerét kacskaringós cifra himvarrásu dohányzacskót

és ezüst kupaku öblös tajtékipát viselt. Viselte biz' ő a pipát is, mert csak úgy vele volt, akár a szakála, ha kellett, ha nem.

Máskülönbén állandó vendég volt Büki Lázár uram; vendég, semmi egyéb. Hétszilvafás, kikopott kurtanemes létere ebből a jószágából élt urasan, mert minden háznál szívesen látták és a hová hivataln vendégül állított be ott se került az ajtó mögé.

Tornáczos háza a falu közepén állt, szilvás kert huzódott a háza végében egész a folyóig; ezenfelül tizenhárom magyarhold szántóföldje, meg egy fél hold szőlő határkövébe mohosodott bele ősi nevének két kezdő betűjei a B. L.

Ebből a dominiumból bizony keservesen se élhetett volna meg ha nem tanýáz vala minden héten más-más uri háznál.

Kiesit komikus alak volt az öreg s ez a tulajdonsága jókora rendes évi jövedelemmel ért föl. Sőt még az a híres órája is, a mi valósággal soh se volt, többet ért neki a legdrágább Pateknél; mivel hogy nagy szerencséjére odaajándékozta (születése előtt pár esztendővel!) egy Hány Jánosféle életmentőjének s ezen a révén tömérdek jó ebédhez, szüzdohány-

hoz, meg más elemőzsiához juttatta Büki uramat a nem létezett óra.

No de aztán, hogy tudott táncolni ez a nehéz medvejárású emher! Felpattant az asztal tetejére, a boros üvegek közé s ott aprózta ki a kopogást olyan vadvirágos tüzzel, hogy két oldalt dőltek a mulatozó urak, a kik nézték.

Aztán nagyszerű kortes volt, nagyszáju, nagytorku, nagyfokosu kortes.

A tréfához meg éppen nagyon értett. Négy napi céció után felhasították a vadgalambszin új nadrágját, meg se haragudott érte. (Kapott helyette hármat!)

Felültette a cigányt a rettenetesen befűtött kályha tetejére s a primásnak ott kellett rikatni a szárazfát, miközben ugy kapkodta a lábát, mint — mostanában a biciklista.

Fidibusznak használta a ketté hasított tizes bankók egyik felét, a másikat a cigány homlokára ragasztotta. (Hanem a bankó nem az ő bankója volt!)

Felgyújtották alatta a zsuppot, melyen szüreti multság után aludt. S mikor már-már az ingeujja is meggyult, csak azt kiabálta hogy: Ne borral öntözzétek a tüzet!

S a jó ég tudná, mi mindent cselekedtek vele a maguk multságára az urak és Büki Lázár mindig a hasznosabb

áron annak kinyilatkoztatására szorítani, hogy a vasárnap csakugyan vasárnapra esik, nagyon gyenge szellőske volt, mely Apponyi alakjára s egyéniségére a legkisebb felhő árnyékát se tudta ráterelni.

A néppárt, mint mindenkor, most is lesben áll. Az egyházpolitikai kérdések lomtárba kerülve, ez a párt ócska fegyvergyűjteményéből a gyanúsítás törét forgatja és a rágalom pengéjét köszörülgeti. De csak magát vérzi meg vele. Vajjon az őszi ülésszakban mit fog csinálni ez a párt, mikor a kiegyezési ügyek kerülnek napirendre?

Egyelőre szélesed van a politika berkeiben és remélhető, hogy a nyári békét nem fogják feldulni őszi viharok.

— szeptember 6.

— **A király köszönete.** Széll Kálmán miniszterelnök ma a képviselőházhoz átiratot intézett, a melyben értesíti arról, hogy a király a képviselőháznak az augusztus 18-án, születésnapja alkalmából kifejezett hódolatteljes üdvözlétét köszönetét nyilvánította. Az átiratról Apponyi Albert, a képviselőház elnöke az első ülésen tesz jelentést.

— **A kiegyezési tárgyalások.** Tegnap délelőtt 9 órakor a magyar miniszterelnökségi palotában újra fölvetették a gazdasági kiegyezés és az autonóm vámtarifá ügyében a közös miniszteri tanácskozásokat. Résztvettek bennük: Széll

Kálmán és Körber dr. miniszterelnökök, Lukács László és Böhm-Baeverk lovag pénzügyminiszterek, Darányi Ignác és Giovanelli báró földművelésügyi miniszterek s Láng Lajos és Call báró kereskedelemügyi miniszterek. A szakelődők közül magyar részről ezuttal is Andreánszky István báró, Biró Tamás és Ottlyk Iván miniszteri tanácsosok, osztrák részről Stibral dr. osztályfőnök, Roessler dr. miniszteri tanácsos és Gerstendörfer osztálytanácsos, valamint Seidl dr. miniszteri titkár vonattak be. A magyar pénzügyminiszteriumban ugyanekkor Meyer dr. osztályfőnök és Gruber, Spitz, Müller és Pöschl miniszteri tanácsosok értekeztek Toepke Alfréd államtitkárral és Popovics Sándor miniszteri tanácsossal.

— **Szerbek és horvátok.** A nagy szláv álmok hősei testvériesen hajba kaptak és most egyre mérgesebben cibálják egymást. Zágrábban a horvátok üldözik a szerbeket; amire Szerbiából az a felelet, hogy Belgrádban a szerb nyílt utcai tüntetésekkel követelik minden horvát lakosnak Belgrádból való kiutasítását. Ezek a jelenségek világosan bizonyítják, hogy a nemzetiségi izgatások szikrái régóta lappanganak és a titokban szított tűzanyag egyre vulkanikus kitörésekkel fenyeget. Annyi bizonyos, hogy a gyűlölködés nagymesterei a horvátok, akik suttymban régóta üldöznek nemcsak mindent, ami magyar, hanem mindent, ami — nem horvát. Cimboráik, az ellenünk velük gyakran egy követ fúvó többi nemzetiségek okulhatnak a zágrábi esetből, mert láthatják, mennyire nem lehet bízni a horvát testvériségben, mely csak köpönyeg a horvát tulások kifent töreinek rejtegetésére.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A Szabadság számára írta: Szatyí.

(**A cigányprimás vezeklése.**) Kiss Bélának, az ismert debreceni cigányprimásnak megrovási kalandban volt része abból az alkalmából, hogy *Vizaknáról*, hová a fürdőidényre szerződött, átrándult Nagy-Szebenbe s ott a vendéglőben valamelyes zöld szászok kívánságára *hatszort* hozta el egymásután a *Gotterhalté*-t.

A megrovási kaland nem maradt hatástalanul s szörnyű rossz napja volt a tegnapi, a máskor kedvelt cigányprimásnak. Lépten-nyomon a szemére vetették negyszzebeni cselekedetét.

Különösen sok támadásnak és szemrehányásnak volt kitéve este a Magyar király kávéházban, a hol még jó *Erős* Jakabot is hazafiatlansággal vádolták, a miért megengedi Kiss Bélának a félóránként való tényezőzást.

Nagy elkeseredésében szomoruan hozta tehát a busongó magyar nótákat *Kiss Béla* — mikor egy vig társaság jelent meg a kávéházban ugy éjjeltájon.

Hosszu nyaku boros palackok kerültek nyomban a márvány asztalra, a minek természetes folytatása lett a *Kiss Béla* mosolygósra gömbölyödő arca. Természetesen felajánlotta a hegedűjét, vonóját valami jó nóta elhuzására a társaságnak.

Szomorkásra vált azonban az arca menten, mikor a kompánia vezetője kijelentette hogy:

— Olyan cigányt, a ki a *Gotterhalté* muzsikálja. — nem állunk szóba.

Kiss Béla szegyenkezve akart elsompolyogni, mikor a mulatozók egyikének hirtelen egy jó ötlete támadt:

— Hát ha a *hat Gotterhalté* megváltod *hét Jaj de huncut*-tal talán szóba állhatunk veled . . .

végét fogta meg a botnak: együtt nevetett a nevetőkkel. Afféle sete-suta ember volt Büki Lázár . . . vendégjogon.

Hanem hát hová tüntek azok a régi jó idők!

Az uri házak kidőlt-bedőlt kapuja előtt térdig áll ma már a dudva. Nem szól odabent a nóta. legfőleg az egerek cincognak, lévén az ősi kastély mostanság a t. c. bérlő uraságnak a magtára.

Büki Lázár uram korhadó öreg fa most már. Hetekig, hónapokig nem mozdul ki odujából. Utálja, megveti ezt a sarkából kifordult, fenekestől felfordult világot. Nyomorog, éheznek rongyos, hanem azért nem tagadja meg a véré. Tizenhárom holdnyi birtokát felibe műveli egy iparkodó paraszt gazda. A szőlőjében Isten jóvoltából megterem tiz akó bor, (az igaz, hogy ez sem olyan már, mint a régi!); az anyjuk baromfit nevel, két koca is hizik valahogy az ölben, a hajdani egyesöví fegyverrel Büki Lázár uram éjente ki-kioson a határba lesre s így vasárnap néha nyulpecsenye is kerül az asztalra. A fia — Tihamér prédikátumos, koronás névjegye van neki s diurnista a megyénél huszonnyolez forint fizetéssel. Büki Lázár uramnak zörög a csontja, néha csak úgy dülöng, mintha részeg volna, pedig — éhes. Hanem azért nem adja meg magát. Szidja az emberi fajt és nem fizet adót.

Vagyis, hogy az igazságnál maradjak fizet biz ő, de csak az erőszaknak engedve, az — utolsó órában. Tizenhárom forint és 65 krajczár az évi egyenes adója.

Nemes Büki Lázár uram ezt a vérdíjat szépen összekuporgatja, s odaszugorítja az okmány-ládába, a nemesi armálisa mellé. De azért nem fizet kormeszakadtáig. — Megintik, exekválják, bíróságolják — mindhiába, — a legutolsó napig a füle botját se mozdítja. Mikor aztán a bíró a tizenkettedik órában bekopog hozzá s nagy alázatosan eladja, hogy már mind együtt van az adópénz, csak épen az a pár forint hiányzik, — akkor végre leolvassa ő is a maga 13 fnt 65 krajczárját.

De nem ereszti utnak a bankót szó nélkül. Mindegyik ötösnék a szélére ráir valamit. Reszketős kézzel, nagy ákombakom betűkkel: „Pusztulunk veszünk!” — „Hunczut a német!” — „Hitvány a világ!” — „Vége a magyarnak!” — ezek a nemzetes Büki Lázár uram adóba fizetett bankóinak a rendes jelszavai . . .

. . . S lám, hiába gunyolták, neveték az öreg kuruczot ezért a bogaráért. A szöllősi bíró bezzeg áldja érte.

Ugy történt a dolog, hogy a mult héten haza került Szöllősrre a Csipkés Laci, az elesapott urasági inas.

Vasárnap nagy hejje-hujját csaptak a koresmában. Ennek okáért a bíró nem ment be a halomra gyűlt adópénzzel a messze eső székvárosba, hanem hétfőre halasztotta az utját.

Hétfőn virradóra pedig eltűnt az adópénz a ládából.

A bíró majd, hogy szörnyet nem halt ijedtében.

Ki lophatta el a pénzt?

Három napig ütötték bottal a tolvaj nyomát.

Negyednapra aztán nemes Büki Lázár uram beállított a bíróhoz és kivágott az asztalra két darab összegyűrt ötös forintot.

— Ismeri e kend ezt a pénzt, bíró „ur!” — nyomta meg gögösen az ur szót a kikopottnemes a selyemdolmányos paraszt előtt.

A bíró megismerte, csak egy pillantást vetett rá. A Büki Lázár uram adóba fizetett bankói voltak, ezzel a három jelszóval megbélyegezve:

„Hunczut a német!” „Pusztulunk, veszünk!” és „Hitvány a világ!” Alig pár napja, hogy lefizette az — adóba.

S Büki Lázár uram akkornap délben kapta mind a hármat kölcsön Csipkés Laczitól.

Igy vezettek a szöllősi adópénz tolvajának a nyomára Büki Lázár uram bankói.

A bíró nem győzött neki hálálkodni érte.

— Ejnye, no, nemzetes uram, az Isten áldja meg azért az izé . . . azért a régi jó szokásáért.

— Hagyja el, bíró ur! — sóhajtott Büki Lázár nagy hevesen.

— Ennek is vége szakad nem sokára. Pusztul a bankó, pakfong pénzzel fizetünk már adót . . . nem lesz mire rá írni a testamentumot . . .

Kiss Béla arcán megjelentek az öröm verőfényes sugarai. Átszellemült arccal állt a banda élére s egy pillanat múlva csak úgy harsogtak a szöveg nélkül is jól ismert Jaj de huncut tüzes ütemei...

Hétszer egymásután húzta el a zenekar a eles magyar nótát. Mikor azután kis idő múlva megint a mulatozókhöz vetődött Kiss Béla, az egyik cimpora megveregette a vállát:

— Megvan a bünöd bocsájtva, levezekel-tél érte.

Öszinte és igaz volt a cigányprimás hangja, mikor válaszolt:

— Szivesebben húztam én nagyságos ur ezt a nótát ingyen, mint azt a másikat pénzért. Nem vezeklés volt ez, hanem — *győnyörűség.*

(Idegenforgalom a vidéken.) Az idegenforgalom a vidéki városok történetében olyan eső számba megy. Ha nincs eső, lehervad a mező, ha nincs idegenforgalom, erősen megérik azt a városok, a melyek néha szívesen számítanak az idegen garasokra.

De mint a szapora eső után beleesik a vetésbe a rozsdá, azonképen nehéz sóhajokban törnek ki a vidéki városok is a nagy vendégjárásra:

— Adtál uram idegenforgalmat, de nincs köszönet benne!

Nagyon jól tudják ezt a vendégszeretetről híres magyar városokban a különböző fogadó-bizottságok tagjai, akik egy-egy vendégjárás után a kétségbeesés nem csekély jelével állapítják meg idegeik teljes tönkretételét s napokon keresztül igénybe vett lábunk hasznavehetetlen voltát.

Kolozsvárt például olyan formán áll a dolog, hogy a Mátyás-ünnepségekre az ország minden részéből körülbelül huszezer vendéget kap a város. Kolozsvár lakossága összesen 40,000 ember, beleszámítva a csecsemőket, bálnákat és koldusokat.

Tehát minden két emberre esik egy vendég, vagy minden szállodára kétezer idegen.

A kolozsváriak kétségbeesése tehát majdnem olyan nagy, mint a debrecenieké, akik, ha száz idegen jön a városunkba, már nem tudják elszállásolni, lévén Debrecen fogadónak összesen legföllebb nyolcvan lakható szobája.

Igy aztán nem csoda, hogy mikor hébe-hóba tulságos nagy az áldás, — a vendégszereteinél nagyobb a rémület s az elszállásolók kétségbeesetten szaladgálnak a városban:

— Jaj, jaj, hová tegyünk ennyi idegent! A kamarái székavatásra hatvan vendég érkezik Debrecenbe!

SZÍNHÁZ.

— **(A Delibábok hazája.)** Lovász János és Haranghy György debreceni látványossága iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Az Uránia-színházban oly értékes sikert aratott darab debreceni bemutatására nemesak a város közönsége kíváncsi, hanem a közel vidékről is tömegesen érkeznek előjegyzések László Albert könyvkereskedésébe. Az Uránia-színház igazgatója Szana Tamás a jeles író valószínűleg személyesen lejön a debreceni előadásokra. Haranghy György új felvételeket is készít, melyekben a mai Debrecen vezéralakjait mutatják be. Ének is élénkíteni fogja a hatást: debreceni nóták, régi magyar dalok kerülnek művészi előadásra cigányzenekisérettel.

H I R E K.

N a p l ó.

Szept. 7. A torna- és korékpár egyesület orsz. versenye.

„ 8. Ugyanez. Második nap.

„ 9. A főiskola összes tanszakainak ünnepies megnyitása.

„ 14. A keresk. és iparkamara székhatározatának ünnepe.

„ 15. Az ország keresk. kamaráinak kongresszusa.

„ 16. A kamarák kirándulása M.-Szigetre.

„ 17. Kossuth-ünnep Debrecenben.

„ 18. A Wesselényi-szobor leleplezése Zilahon.

„ 19. Kossuth-ünnep Budapesten.

„ 20. Francia újságírók látogatása Debrecenben.

„ 25. A színházi évad megnyitása.

„ 28. A tüztöltő-egyesület 25 éves emlékünnep.

„ 29. Hajdumegye őszi közgyűlése.

* A szabadságharc emlékszobra. Tóth András szoborművéről tegnap délután újból lehullt a lepel, mely a szobrot egy hétig eltakarta. Most már fényesen csillog a szabadságharc emlékszobra a gyérülő levelű emlékkerti fák közt és várja a nemes patinát, melyet majd hosszú évek sora ver rá. Jövendő sorsát tehát a szobor mától fogva az időre bizza...

Az idő igaz

S elsöpri azt, ami nem az.

* E. Kovács Gyuláné a Csokonai-körnek. E. Kovács Gyula, az ezelőtt három évvel elhunyt híres színész és ismert nevű költő, csodás ragaszkodással vonzódott Debrecenhez, a hol élete legszebb éveit, a diákesztendőket töltötte. Debrecen iránt való szeretete — úgy látszik — örökségül szállott özvegyére, E. Kovács Gyuláné urnőre, a ki egészen férje szellemének hódolt, midőn 4 darab érdekes iratot küldött a Csokonai-körnek megőrzés végett. Mindenik irat debreceni vonatkozású, sőt közülök kettő éppen a Csokonai-körrel van szoros kapcsolatban. Az egyik irat E. Kovács Gyuláné 1854—5 évi gimnáziumi bizonyítványai; a második cétus-szabályokat foglal magában, a melyeket a IX. számú kollégiumi szoba diák lakói állapítottak meg magukra nézve; a harmadik és negyedik E. Kovács Gyuláné saját kézírása, annak az üdvözlő beszédnek és Debrecen dícsőítő költeménynek a szövege, melyet a debreceni színészetnek száz éves jubileumára mondott, illetve szavalt el a Csokonai-kör ünnepén. A Csokonai-kör hálás kegyelettel fogadta ez értékes ajándékokat, ereklyetárába helyezte el, az ajándékozó urnőnek pedig őszinte köszönetét fejezte ki.

* A kamara székavatója. Debrecen kereskedelmi és iparkamarájának házatavatóját serény munka előzi meg. A kiküldött bizottságok minden nap igyekeznek mind fényesebbé tenni a debreceni országos ünnepnapokat. Tegnap délután Szabó Kálmán elnöklete alatt értekezlete volt az intéző-bizottságnak, melyen szép számmal jelentek meg a kamara tanácsosai. Az ülés az ünnepségekre vonatkozó részletkérdésekben határozott. Szávay Gyula kamarai titkár tegnap Budapestre utazott, hogy Láng miniszter Debrecenbe jövetelének részleteit a kereskedelmi minisztérium elnöki osztályával végkép megállapítsa.

* A Kossuth ünnep előkészítése. Az e hó 17-iki debreceni Kossuth ünnep előkészítésén fáradozó bizottságok nap-nap után üléseznek, hazafias lelkesedéssel készítve elő a nagyszabású ünnepségeket. Tegnap délután a világitási albizottság tartotta ülését a városháza kis tanácstermében Körner Adolf tanácsnok elnökletével. Megjelentek az értekezleten a bizottsági tagokon kívül a helyi egyesületek és társulatok emókei is, hogy megbeszéljék a lampionos körmenet apróbb részleteit. A körmenet az ünnep előestéjén 16-án, a kivilágitás napján lesz a dalárdák közreműködésével. Az eddigiek szerint biztosra vehető, hogy legalább ezer lampionvivő vesz részt a menetben. — Ugyanitt jelentjük, hogy a városháza kivilágitásának előmunkálatai már foganatban vannak. Hatalmas faállványokon folynak a diszkivilágitás előkészületei; a városháza peremén elsőemeleti magasságban vastag gázcsoveket raknak le.

* Hírek a főiskolából. A Kossuth-ünnep rendező-bizottsága ma kereste fel küldöttséggel dr. Kérészy Zoltán rektort az ünnep részleteinek megbeszélése végett. Végleges határozatot még mindig nem hoztak, mert előbb megvárják a hétfőn délután 5 órakor tartandó ifjusági gyűlés határozatát. — **Választási mozgalmak a főiskolában.** Nagyban folynak a korteskedések a főiskolában s különösen a Joghallgatók Segítő-Egyesülete elnökségének betöltése ver nagy hullámokat. A fehér és piros-tollas pártok — előbbi Milotay István, az utóbbi Ozory István mellett korteskedve — nagyban gyűjtik a szavazókat. A fehér-tollasoknak pár nap alatt nagyban szaporodott számuk a piros-tollas párt is erősödik s így mindenki nagy érdeklődéssel néz a választás eredménye elé. — **A Főiskolai Felsőbb Tanulók Olvasó Egyesületének** könyvtárnokságára két jelölt van, de itt már jóval kisebb az érdeklődés a választás iránt s minthogy Gyökössi Endre már biztosan itt marad erre az évre is — megválasztása csaknem biztosra vehető.

* Két lakoma. Alább két táviratot közlünk. Egy szó megjegyzést se teszünk rájuk. De minden olvasónk bizonyosan gondol valamit és gondolata találkozik a miénkkel, mikor azt a két hirt egymás mellett elolvassa. Ime a két távirati hirdetés:

Biró Lajos, az emberevők közül hazatért nagy tudós tiszteletére az este vacsorát rendeztek az entomológusok a Muhr-vendéglő külön helyiségében. Ez a külön helyiség egy kis sötét szoba, melyben mintegy huszan szorongtak az asztal körül.

Szól pedig a másik jelentés ilyet formán:

Az alagi löversenyek alkalmából a győztes urlovas k tiszteletére ma nagy lakoma volt a Parkklub pazarul kivilágitott esodaszéptermeiben. A fényes társaság mintegy háromszáz fogaton érkezett a mesés pompájú lakomára.

* A pozsonyi kiállítás napirendje. Pozsonyból érkezett távirati jelentés szerint ott lázasan folynak az országos mezőgazdasági kiállítás megnyitására az előkészületek. A pozsonyi kiállítás szeptember 7-től október 1-ig tart. Megállapított napirendje ez: Szept. 7-én d. e. 11 órakor a kiállítás ünnepélyes megnyitása Frigyes királyi herceg védnök ál-

tal. Monstre hangverseny. Este a színházban diszlocadás, 8 óraker tüzijáték. *Szept. 8-án* d. e. 9 óraker VI. országos gazdakongresszus megnyitása a ligeti Arenában. D. u. regatta-verseny. Este 8-kor velencei kivilágítás. *Szept. 9-én* d. e. 9—2-ig VI. országos gazdakongresszus ülése. Este 10-kor mozgófénykép. *Szept. 10-én* d. e. 9—2-ig VI. országos gazdakongresszus ülése. Este 8-kor tüzijáték. *Szept. 11-én* este 8-kor velencei diszkivilágítás. *Szept. 12-én* este 8-kor virágcsata. Este 10-kor mozgófényképek. *Szept. 13-án* d. e. 9-kor gazdaszettek nagyülése. Este 8-kor tüzijáték. *Szept. 14-én* d. e. 8-kor I. orsz. baromfi-tenyésztési kongresszus. Délután 2-kor löverseny. Este 8-kor velencei diszkivilágítás és monstre hangverseny. *Szept. 15-én* délután 2-kor löverseny. Este 10-kor mozgófényképek. *Szept. 16-án* délután 2 óraker Tornaegyesületi versenyek. Este 8-kor tüzijáték. *Szept. 17-én* este 8-kor a budapesti és pozsonyi honvéd és a kassai 34. ezred zenekarainak hangversenye. Virágcsata. Este 10-kor mozgófényképek. *Szept. 18-án* gyümölcskiállítás, d. u. 2 óraker athlétikai viadalok. Este 8-kor velencei diszkivilágítás. *Szept. 19-én* gyümölcskiállítás. Este 10-kor mozgófényképek. *Szept. 20-án* gyümölcskiállítás. Este 8-kor velencei diszkivilágítás. Nagy álarcos farsangi mulatság. *Szept. 21-én* kertészeti kongresszus. 4 óraker kerékpár-virágkorzó. Gyümölcskiállítás bezárása. Este 6-kor kiállítási sorsjegyek húzása. *Szept. 24-én* d. e. 9-kor II. szőlészeti és borászati kongresszus, szőlőkiállítás. Football-match a „P. T. E.” I-ső és egy bécsi csapat között. *Szept. 25-én* d. e. 9-kor II. szőlészeti és borászati kongresszus. *Szept. 26-án* d. e. 9-kor II. szőlészeti és borászati kongresszus, szőlőkiállítás bezárása, nemzetközi ebkiállítás. *Szept. 27-én* nemzetközi ebkiállítás és nemzetközi műkotorék-verseny borzra és rókára. *Szept. 26—28-án* nemzetközi ebkiállítás és nemzetközi műkotorék-verseny borzra és rókára. Football-match a „Budapesti Tornalub” és a „Cricket and Football Club” I. csapatai között. A kiállítás területén mindennap d. e. 11—1 óráig és este 7—12 óráig katonazenekar játszik.

* **A tegnapi tüzről.** A Bika szállodában kiütött tegnapi tüzeset tárgyában a rendőrség a vizsgálatot megindította, miután valószínű volt, hogy a tűz oka vétkes gondatlanságból származott. Az előzetes vizsgálat ezt a feltevést megerősítette. A Bika szálloda istállópadlására ugyanis csak egy ember szokott feljárni takarmányért és pedig Szabó Péter szállodai hetes, a kire bebizonyították hogy a tűz napján délután 4 óraker is járt a padlásra és pedig ezt is tanuk igazolják, — égő pipával a szájában. Valószínű tehát, hogy a tüzet, egy a pipától kipattant szikra okozta. A vizsgálatot ilyen értelemben folytatják. A tűz körülbelül 5000 korona kárt okozott, ami azonban biztosítás révén meg fog térülni.

* **Szociálisták gyűlése.** A debreceni újjászervezett szociáldemokrata párt vezetősége f. hó 7-én, vasárnap népgyűlést fog tartani, melyre az engedélyt a hatóság megadta s melyre apró sárga-fekete falragaszokon hívják fel az érdeklődő közönség figyelmét. A gyűlés legfontosabb tárgya, mint hirdetik, állásfoglalás lesz az önálló vámterület felállítása mellett és pedig — mint hangoztatják — nem politikai, hanem közgazdasági szempontokból. Ezen kívül foglalkozni óhajtanak az általános és titkos választói jog

és egy általános munkás képző intézet létesítésének kérdésével.

* **Kossuth Lajos mint nyelvmester.** Egy budapesti kereskedő, a ki részt vett abban a küldöttségben, a mely az Országos Nemzeti Szövetség zászlóját vitte át az ujvilágba az amerikai testvéreknek, levelet irt a fővárosban maradt nejének. A levél végén megemlíti amerikai születésű, ősidőktől fogva bennszülött házigazdáját: mr. Johan John Battenfeld-et, a ki arról nevezetes, hogy Kossuth Lajos amerikai tartózkodása alatt nála élt két éven át New-Yorkban. Mr. Battenfeld büszkén emlegeti, hogy Kossuth Lajos tanította őt magyarul és a levélíró megemlíti, hogy a házigazdája még ma sem felejtette el egészen a távol Amerikában a magyar szót.

* **A mosoni alispán köszönete.** Debrecen város tiz koronát adományozott a mosonvármegyei jégkárosultak fölségítésére. Az adományt meleghangu levélben tegnap köszönte meg Mosonvármegye alispánja.

* **Siketnémák és vakok segítése.** A vaksággal és siketnémasággal megvert bódogtalanoknak otthont állított Jolsva nagyközség és arra kéri terjedelmes levélben Debrecen város közönségét: támogassa anyagi javakkal az emberszeretet emelt intézményt. A jolsvaiak megkeresésével legközelebb foglalkozik a városi tanács.

* **Szelhámos kereskedő segéd.** Egy tisztességes polgártársunk elzülött fia: Stekli Zoltán helynéküli kereskedő-segéd, állott a rendőrség előtt, miután szelhámokodásaival nagyon is rászolgált már a büntetésre. Stekli Zoltán neve nem ismeretlen a debreceni közönség előtt, nem régen az édes anyja a lapokban nyílttéri közleményekben jelentette ki, hogy a fia eszelekedeteiért semminemű felelősséget nem vállal s az ő nevében tett, de tudta nélküli megrendeléseket nem fizeti ki. A könnyelmű fiatal ember ugyanis debreceni kereskedőktől az anyja nevében megrendeléseket tett s az így kapott árakat eladta. Most is ilyen természetű szelhámokodásokat követett el s több debreceni kereskedőtől ismert nevekre árakat vásároltatott. Így Tóth Gyulánál ölmot és czint vett Körner Béla h.-szoboszlói kereskedő nevében s azokat eladta Buesay Sándornak. De az üzletben a szó teljes értelmében rajtavesztett. Mikor ugyanis Körner Béla a számlát megkapta, kijelentette a Tóth Gyula cégnek, hogy ő senki fiának nem adott megbízást vásárlásokra. A segédek leírása után a szelhámot Stekli Zoltán személyében elfogták, aki végre is hosszú vallatás után bevallotta a bizonyítékok s tanuvallomások terhe alatt, hogy a csalást ő követte el. Úgyt átteszik a királyi ügyészséghez.

* **Ragaszodik Debrecenhez.** Szőlősi Lajosnak bizony már őszek a hajfűrtjei, melyek felett igen sok zivatara vonult végig hányt-vetett életének. De hogy tisztességben őszült volna meg — azt sajnos — nem mondhatja el magáról. Ellenben a debreceni rendőrség előtt nagyon ismeretes az ő roskatag alakja. Ez előtt hat esztendővel örökre kitiltották a városból, a hová a szive mégis gyakran visszahozza. Miután pedig ezek a vendégszereplések szigorú büntetésekkel járnak, szegény Szőlősi Lajos körülbelül 400 napot ült már Debrecenhez való ragaszkodásért a debreceni rendőrség börtönében. Most hogy tegnap újra visszatért hozzánk, megint 30 napra zárták le,

melynek kitöltése után el fogják toloncolni.

* **Megbüntetett kuruzsló asszony.** Kovács Jánosné Németh Katalin Debrecen külsőségein amolyan javasasszonyhírében állott, aki minden betegségre tudott orvosságot, sőt még szüléseknél is szívesen nyújtott segédkezést jó pénzért. Miután azonban mindezen s az ehhez hasonló eszelekedeteket szigorúan tiltja a törvény, Kovács Jánosné ellen szigorú vizsgálatot indított a hatóság.

* **Rémes orgyilkosság.** Megdöbbenő esetről értesít bennünket nagy-szalontai tudósítónk. Kornya Sándor esendesen ült egy üveg bor mellett egy ottani csap-székben. Egyszerre csak kinyílt az ajtó és valaki kicsalta Kornyát, hogy egy leány várokozik kint reá. Mikor aztán kilépett a koresmaajtón, két ember rárontott e szavakkal: Na te bitang, most végre meghalsz. Aztán elkezdtek ütni, szurkálni, végül kiszúrták mind a két szemét. A nagy zajra sokan siettek a megtámadott ember segítségére, mit a tettesek látva, futásnak eredtek. Azonban még az éj folyamán elfogta a gyilkosokat a esendőrség Kornya régi ellenségei, Nagy Lajos és Kádár Ferenc személyében. A súlyosan összeszurkált legény életbenmaradásához kevés a reménység.

* **Hamis bankók.** A tiz koronás bankjegyeket hamisítják. Ezt jelenti hivatalosan az Osztrák Magyar Bank. A sikerült hamisítványokból több példányt értékesítették. Olyan tökéletesen utánozták, hogy csak a kemény, erősen szatinírozott és így fényes papír az, a mely a hamisítványokon feltűnik. A fényképészeti uton készült hamis bankjegyek a német oldalon 1292. sorozatszámúval, a magyar oldalon pedig 080028 számmal vannak ellátva.

* **Lefejezett ló.** A maga nemében páratlan leletre akadt Rác Imre debreceni gazdálkodó a nagyeresei erdő alatt. Pár nappal ezelőtt eltűnt az istállójából egy ló, melynek eltűnését be is jelentette a esendőrségnek. Tegnap azután tanyája alatt rátalált elveszett lovára, melynek azonban a feje le volt vágva. Hogy milyen körülmények közt fosztották meg a szegény pártát a fejtől és a tetteseknek mi volt a céljuk azzal, azt a esendőrség van hivatva kideríteni.

* **Senki se halt meg.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap egyetlen egy halálozást sem jelentettek be. Ez nagy ritkaságok közé tartozik, ekkora városban, a milyen Debrecen.

* **Acetilén telepek engedélyezése.** A kereskedelmi miniszter a törvényhatóságokhoz intézett rendeletben állapította meg azokat a föltételeket, melyek mellett acetilén telepek engedélyezhetők. Városok és községek belső területén ilyen telepek azonban egyáltalán nem engedhetők meg. Különös súlyt fektet a rendelet a közegészségügy és a közbiztonság érdekeire.

* **Ellopott szárnyasok.** Vámos-Péresen elsején este Berki József gazdától ösmeretlen tettesek elloptak 10 drb. tyukot. Ugyancsak ez este tulajdonították el Bálint József földműves udvaráról a szárnyas állatokat. A lopással cigányokat gyanúsítanak s már a esendőrök nyomukban is járnak.

* **Lökötés.** Kertész Imre debreceni gazdálkodó tegnap jelentést tett a esendőrségnek, hogy két lovat, körülbelül 500 korona értékű paripákat elloptak ismeretlen tettesek. A lopás ügyében a vizsgálatot megindították.

* **Meglopta a szeretőjét.** Kurecz Anna a szeretőjéről lévén szó, egyáltalán nem emlékezhetik meg arról, mint a nóta mondja, hűséges szeretőről. Fekete Mihály, a szerelmesek díszes jelzőjére egyáltalán nem szolgált rá s nem csak a szerelmétől elvakult. Egyebekben idős asszonyt lopta, hanem azokat is, a kiknek Kurecz Anna szállást adott. Az asszony ugyanis, hogy szeretőjének jó módot biztosíthasson, a mosáson kívül szállásadással is foglalkozott. Fekete Mihály tegnap este is meglopta a szeretőjét, feltörve annak ládáját, úgy szintén összeszedve az ott szállásban levők ingóságait. Miután pedig a Kurecz Anna türelme fonalának is vége szakadt s jelentést tett az esetről a rendőrségnek. — Fekete Mihály is el fogja nyerni megérdemelt büntetését.

x **Orosházi híres kenyér Debreczenben.** Gémes Ferencz és társai, a kik orosházi házi kenyerekkel az 1899. évi élelmezési kiállításon a legnagyobb díjat a nagy aranyérmét és pálmát nyerték el, Debreczenben sütődét állítanak fel. Debreczen háziasszonyait — annyiban érdeklő nagyon közlő az a hír, hogy ebben a sütőben kizárólag orosházi asszonyok fogják ezt a híres kenyeret készíteni. Minden órában friss kenyeret kaphat a közönség, kocsin lakására szállítják minden megrendelőnek s a kitűnő kenyér semmivel sem lesz drágább a napi kenyéráraknál. A sütődeberendezése most van folyamatban s néhány nap múlva már díszes kocsikon hordják városzerte a híres orosházi kenyeret a megrendelőknél.

EGYLET.

Fodrászok szünete. A debreceni fodrászok szakosztálya szeptember 9-én ülést tart az Ipartestület tanácstermében. Az ülés egyetlen tárgya: A fodrászok munkaszünete szeptember 17-én a Kossuth-Lajos 100 ik születésnapja emlékére rendezendő ünnepély napján.

IRODALOM.

(c) **Színházi Ujság.** Sipos Béla Színházi Ujság című napilapja e hónap 20-án indul meg. A díszes kiállítású színházi ujság első száma a Délbábok hazája debreceni bemutatása alkalmával jelenik meg. Páholy-bérlők, színházba járók színlap helyett használhatják majd a Színházi Ujság-ot, amely a mellett a színre kerülő darabok tartalmát is ismertetni fogja s felvonás-közökre szórakoztató olvasni valót ad. A Színházi Ujság előfizetési ára egy hónapra 3 korona.

SPORT.

Urlovasok versenypályája. A debreceni urlovasok egyesülete nemrégiben elhatározta, hogy versenypályát céljaira hét holdnyi terület átengedését kéri a katonai gyakorlótérből a honvédelmi kormánytól. Csáky Adorján gróf, az urlovasok tevékeny elnöke meg is kereste a versenypályát megalapítása érdekében a honvédelem miniszterét, kinek nevében Gromon Dezső államtitkár tegnap értesítette Debreczen város közönségét, hogy a városi törvényhatóságtól bérelt katonai gyakorlótér kiszemelt hét holdnyi területét készséggel engedje át az urlovasok versenypályájára számára.

TÁVIRATOK.

A királyné halálának évfordulója.

Budapest, szept. 5. (Saját tudósítónk távirata.) Szeptember 10-én lesz a negyedik gyászos évfordulója annak a gyászos katasztrófának, a melynek néhai Erzsébet királynénak a genfi-tó mellett áldozatul esett. Az évforduló alkalmából Széll Kálmán belügyminiszter a képviselőház elnökségéhez intézett átiratában meghívja a képviselőház tagjait a budavári koronázó templomban tartandó ünnepélyes gyászmisére. Az elnökség ez uton is meghívja az istentiszteletra a képviselőket. A gyászmisén ott lesznek a kormány Budapesten időző tagjai is.

Virchow Rudolf meghalt.

Berlin, szept. 5. (Saját tudósítónk távirata.) Virchow Rudolf egyetemi tanár, az európai hírvérvor és tudós, aki nemrég érkezett haza nagybeteg, ma délután meghalt, Virchow már nagyon öreg ember volt és hosszabb idő óta betegeskedett. Legutóbb operálták, de ezt már szervezete nem bírta ki. Halála nagy vesztesége nemcsak Németországnak, hanem az egész tudományos világnak.

Virchow Rudolf 1821. okt. 13-án született Pomeránia Schievelbein nevű községében. Tanulmányait Berlinben végezte. Már 1848-ban hivatalos megbízásból a Felső-Sziléziában dühöngött tífuszjárványt tanulmányozta. Híre, tekintélye gyorsan emelkedett. Egyike volt a világ legkiválóbb tudós orvosainak, aki nevezetes orvostudományi kérdésekről alapvető új tanokat alapított. A közegészség terén sok áldásos intézménynek volt megalapítója, az archeológiában is kiváló kutatásokat végzett. A magyar tudományos Akadémiának is 1873. óta kültagja volt.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

München, szeptember 5. (Saját tudósítónk távirata.) Augsburg közelében egy tehervonat összeütközött az augsburgi személyvonattal. Az ütközés oly erős volt, hogy mindkét mozdonykocsi összetört. A mozdonyvezetők szörnyet haltak, egy csendőrtiszt, egy plébános és a meinzingeni polgármester életveszélyesen, többen súlyosan megsebesültek.

A zágrábi tüntetésekről.

Zágráb, szept. 5. (Saját tudósítónktól.) Khuen-Héderváry gróf horvát bán ma ideérkezett. Az Agramer Zeitung értesülése szerint a bán megérkezése után rögtön jelentést tétetett magának a hatóságoknak és nyilvános közegeknek a legutóbbi napok sajnálatos eseményei alkalmával tanúsított magatartásáról. A bán tudomásul vette a jelentést és a tett intézkedéseket az adott viszonyokhoz képest egész terjedelmükben célszerűnek találta, helyeselte a hatóságok rendelkezéseit és elrendelte azok fenntartását. A zavargások idején idegen lapoknak sok olyan hírt küldtek be, a melyek vagy teljes valótlanosságokat vagy olyan ferdtéseket tartalmaztak, hogy a valóság fel sem ismerhető bennök. Kitűnt ebben egy

ujabb bécsi könyvomat, a melyet inuen valósággal kitömtek szenzációk, de valótlan hírekkel. Hogy csak néhány feltűnőbb valótlanosságot kiemeljünk, nem igaz, hogy a fiemei Novi Liszt azt tanácsolta, hogy a mozgalmat antisemita irányba is tereljék. Ennek éppen az ellenkezője áll. A nevezett ellenzéki lap a leghatározottabban elítéli a sajnálatos kihágásokat. Valótlan a Magyarország-nak az a jelentése is, hogy a tömeg a Narodne Novine és Agramer Zeitung című kormánypárti lapokat is fenyegette, mert nem fogták pártját a tüntetőknél, úgy hogy katonasággal kellett őket megoltalmazni. Csak annyi igaz, hogy a nevezett két lap szerkesztőségi helyiségei szerb épületek közelében vannak, a melyeket a katonaság oltalmába vett. Valótlan az is, hogy Kuszevics zágrábi helyettes üzletvezetőt lakásán fenyegette a tömeg, úgy hogy revolverrel kellett védekeznie. Lehetetlen mindazokkal a tulzott, elferdített és valótlan részletekkel foglalkozni, a melyekkel az idegen lapokat innen ellátták s a melyeknek célja csupán a szenzációhajhászat kielégítése lehetett. Efféle ferdtéseknek a következménye az is — és talán ez volt a beküldők célja — hogy az idegen lapok helytelen véleményeket alkottak maguknak az itteni hatóságok tevékenységéről s azokat egészen indokolatlanul és igazságtalanul megtámadták.

A király utazása.

Mitterburg, szept. 5. (Saját tudósítónktól.) A királyt, a mikor a tengeri hadgyakorlatokról visszatért, mindazokon az állomásokon, a hol az udvari vonat megállt, nagy közönség várta és a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölte. Ő felsége megjelent az udvari kocsis ablakában és barátságos integetéssel köszöntö meg az óvációt.

Divacca, szept. 5. (Saját tudósítónktól.) Az udvari vonat este 8 óra 20 perckor érkezett az itteni állomásra. Rozzótól a krajnai határig a vasut mentén számtalan örömtűz égett. A helységek fényesen ki voltak világítva. A divaceai állomás nagy perronja zsufolva volt emberekkel. A vonat közeledtére a közönség viharos zsviózásba tört ki. Ő felsége Rajner főherceggel és kíséretével kiszállt a kocsiból, meghallgatta a hadgyakorlatokban résztvevő csapatok tisztjeinek jelentését azután Goes gróf helytartó előtt meglepéssel nyilatkozott a lelkes fogadásról, majd ismét felszállt az udvari vonatra, a mely 8 óra 30 perckor a tömeg zsviózása között elrobogott.

Bécs, szeptember 5. (Saját tudósítónktól.) A király ma reggel Rajner főherceg társaságában Pólából ideérkezett és mindjárt Schönbrunnba ment.

A hóhér Zágrábban.

Zágráb, szept. 5. (Saját tudósítónk távirata.) A kihirdetett statárium következtében a statáriális hatóság ide rendelte Baly Mihály hóhért, aki ma Zágrába érkezett és további intézkedésig itt marad.

Az eszéki zászlósértés utójátéka.

Esék, szeptember 5. (Saját tudósítónktól.) Az eszéki rendőrkapitányság 100 korona pénzbírságra ítélte Firinger Józsefet, az itteni Lipe nevű dal-egyesület elnökét, mert az egyesület zászlóján lévő országos címer fölé a városi

tanácstól kapott utasítás ellenére nem alkalmaztatta Szent István koronáját. A kapitányság kimondotta továbbá ítéletében, hogy az egyesület köteles a zászlón lévő képeket eltávolítani és a zászlón két hónap leforgása alatt Szent István koronáját alkalmazni, továbbá az egyesületi cimertől levő Zvojnimir-koronát eltávolítani és szintén Szent István koronájával pótolni. Az elítelt pap 24 órai gondolkodási időt kért, hogy az ítélet ellen fellebbezen-e.

Pavlovics képviselő ügye.

Budapest, szeptember 5. (Saját tudósítónk távirata.) Pavlovics Lyubomir képviselő védője Tetéleni Armin budapesti ügyvéd ma betértesztette a nagy-kikindai törvényszékre Pavlovics vád alá helyezése elleni kifogásait, melyeket 40 nyomtatott oldalon ad elő.

A cárné koraszülése.

Pétervár, szeptember 5. (Saját tudósítónk távirata.) A cárné halvaszületett gyermeke fia lett volna. Ebből az alkalomból felemlítik, hogy a cár napokkal ezelőtt oda nyilatkozott, hogyha a cárné trónörökösrel ajándékozna meg, úgy egész Oroszország érezni fogja halálját és nagylelkűségét.

A vitás tengerszem.

Zakopané, szeptember 5. (Saját tudósítónktól.) Szepesmegye főispánja, alispánja és egyik szolgabírája a tengerszemhez érkezett és bemutatkozott a válsztott bíróság tagjainak.

A Pelée pusztítása.

New-York, szeptember 5. Port Castriéből jelenti egy távirat, hogy Gare gőzös Martinique szigetéről odaérkezett és azt mondja, hogy a tüzhányó utolsó éjjel erősen kitört. Hir szerint kétezer ember vesztette életét. A lakosság tömegesen menekül a szigetről.

A bur vezérek Londonban.

London, szeptember 5. (Saját tudósítónk távirata.) A kormányparti lapok nem sok jóval kecsegtetik a bur vezéreket. Szerintük Chamberlainnak az a nézete, hogy hivatalosan nem tárgyalhat velük. A béke véglegesen meg van kötve és így a bur vezéreket csak egyszerű maganembereknek tekinti, a kiket szívesen meghallgat ugyan egyes dolgokra nézve, de a kiknek semmi joguk nincsen újabb követelésekkel fellépni.

A lengyelek és a császár.

Posen, szeptember 5. (Saját tudósítónktól.) Az itteni lengyel lapok nem hiszik, hogy a császár a lengyelelles politikát megváltoztatná. Sőt a radikális lengyel lapok azt írják, hogy az eddiginél erélyesebb rendszabályok várhatók. Ezek a lapok felhívják a lengyeleket, hogy tovább is passzív ellentállást tanúsítsanak, mert a porostól úgy sem lehet jót várni: Minden lengyel ignorálja és boykotálja továbbra is a poroszt.

Németalföld hódítása.

Amsterdam, szeptember 5. (Saját tudósítónktól.) Németalföldi csapatok az acsini kormányzóságban elfoglalták a gajoesz-törzsnek két erődített helységét. A benszülöttek közül 83-at megöltek és 58 fegyvert zsákmányoltak. A németalföldiek részéről elesett egy hadnagy

és négy ember. Egy hadnagy, egy altiszt és hat ember megsebesült. A szultánság trónkövetelője elmenekült és most üldözik.

Orientalisták gyűlése.

Hamburg, szept. 5. (Saját tudósítónktól.) A tizennegyedik nemzetközi orientalista-kongresszus ma este kezdődött a hangverseny-esernokban rendezett ismerkedő-estélylyel.

A tredegari bányaszerencsétlenség.

London, szept. 5. A vizsgálat végleges adatai szerint a Tredegar mellett történt bányarobbanásnál 14 ember vesztette életét s 21 megsebesült.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 5. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárlat. Buzakinál mérsekelt, vételkedv korlátolt. Bágyadt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, 2 és fél fillérrel olcsóbb áron. — Egyéb gabonaneműek bágyadtak. Idő nagyon szép.

Buza októberre	670—71.
" áprilisra	700—01.
Rozs októberre	594—05.
" áprilisra	614—15.
Zab októberre	545—46.
" áprilisra	575—76.
Tengeri szeptemberre	536—38.
" májusra	539—40.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Késelő napszamos. Babotán János rovott multu napszamos, aki lopásért és késelésért már 6 ízben volt büntetve, 1901. augusztus 25-én megszurta Bramer Károly nevű mike-péresi uapszamos. — Babotánt ugyanaznap megverték s ő Bramert gyanusította s ezért szurta meg. A királyi törvényszék a tegnap megtartott tárgyaláson Babotánt egy hónapi fogházra ítélte, aki megnyugodott. Megnyugodott a királyi ügyész is. A vádlott egy heti szabadságot kapott, mivel öreg szülei vannak s ezekről akar gondoskodni.

§ Furfangos földműves. Nehány év előtt még igen gazdag ember volt az öreg Vég Imre Sárádon. De a sok váltó, melyek, mint kezes irt alá, tönkretette. Már annyira jutott, hogy a tőle lefoglalt tárgyakat 202 korona értékben az árverés előtt eladta. A fia, ifj. Vég Imre pedig két lovat tulajdonított el ilyen módon. Tegnap állottak ezért a törvény előtt s be is ösmertek amit esalekedtek. A királyi törvényszék Vég Imrét és a fiát egyenként 8—8 napi fogházra és 1—1 évi hivatalvesztésre ítélte. A királyi ügyész megnyugodott, de a vádlottak telebbeztek.

§ Részeges városi képviselő. Futó András hajduszoboszlói gazdag polgár állott tegnap a királyi törvényszék előtt hatóság ellenvaló erőszakért. Futónak — mint a tárgyaláson kiderült — 15—20,000 korona értékű vagyona van, városi képviselő, de ritka az a nap, a mikor nem ittas. Sokszor 3—4 napig iszik egyfolytában. A mult év november 6-án történt, hogy Futó a Fischbein-féle koreshmában tökrészeg állapotban többször arcul ütötte és megverte Szathmáry

Gábor szoboszlói rendőrt. Azonkívül szidta a főkapitányt, mondván: — Nekem a főkapitány semmi, mert városi képviselő vagyok és én paraucsolok! A tegnapi főtárgyaláson a vádlott öntudatlan állapotával védekezett, mint a tanuk egy része is megerősített. A királyi ügyész és a védő beszéde után a királyi törvényszék Futót 8 napi fogházra ítélte, aki semmiségi panaszszal élt. Felebbezett a védő is, míg a királyi ügyész megnyugodott.

§ Főtárgyalások a jövő héten. Szeptember hó 9-én kedden, Bozsolyák Sándor ellen súlyos testi sértés büntette, Szentkúti Árpád és társa ellen lopás büntette, Nagy Mária s társa ellen lopás büntette, Kovács Zsófia ellen lopás büntette. Szeptember 10-én, szerdán: Gleich Zsigmond ellen sikkasztás büntette, Székely Mihály s társa ellen közokirathamisítás büntette, ifj. Kertész Mórné ellen vétkes bukás, Stassender János Adolf ellen lopás büntette. Szeptember hó 11-én csütörtökön: Kemény Emil ellen becsületsértés vétsége, Molnár Imre ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége, Harsányi Sándor ellen sajtó útján elkövetett becsületsértés vétsége. Szeptember hó 12-én, pénteken: Chamisz Izrael s társa ellen hamis pénz esalárd használataért, Zöld Sámuelné s társai ellen lopás büntette, Kun Teréz ellen gyermekölés büntette, Sárkány Sándor ellen lopás büntette. Ugyanaznap ítélet-hirdetések is lesznek.

Regénycsarnok.

E s ő.

A Szabadság számára írta: *Dombay Hugó.*
(Folytatás.)

Az eset később meggyeszte hírül esett és közmegilletődést keltett mindenfelé. Sőt példabeszéddé is vált, hogyha valami nagy kudarcot, szerencsétlenséget akart valaki méltón jellemezni. Ilyenkor szélten hallhatta az ember: — Úgy járt, mint a kocsi tanító a makkhetessel.

Sok időbe telt, míg a háziur megtudta vigasztalni. Utoljára azt mondta neki:

— Ne bánja a dolgot, tanító ur. Olyan jó kedvet szerzett nekünk vele, hogy nem adnám száz forintért. De ilyen nagy pénz nincs most a házamnál, mert én is szalmát vettem. Hanem holnap a legkövőbb libámát küldöm át önnek hálám jeléül és engesztelő áldozatul. Remélem nem utasítja vissza ezt a baráti szívből fakadó kis ajándékot.

A tanító nyilván szerelte a sült libát, kivált ha szívből fakadt, mert nem ellenezte. Az estebédnél aztán teljesen megvigasztalódott.

Vacsora után megint hozzá ültünk és a tanító szerencséje vissza pótolta korábbi veszteségét. Mikor haza ment — a szívből fakadó libán kívül — legalább is négy csirke órával volt gazdagabb, mit jó szívvel szántunk neki a makkhetesért való kárpótlásul.

Távozásakor még egyre szakadt az eső, de a vilhar tombolása már rég meg-

szünet. Most már dörgés, villámlás nélkül, de egy folytában ontották áldásukat az ég csatornáit.

A tanító felgyürte a nadrágját és hat személyre való esernyője alá bujva, egy barátságos jójezakával kilépett Kocsánd lucskos világába. Még jó ideig hallottuk a folyosóból, amint pacskolta a sarat, azután eltűnt a négy csibe árával az éj homályában.

Mi meg lefeküdtünk és csakhamar átfogott az álom tündérkarja. Csak egyszer ébredtem föl később, mikor megújult az égzengés és egy hatalmas dörgés zugott el a fejem fölött. Megfordultam.

— Ez országos eső — szólt át Pista az ágyából, kit a moraj szintén fölébresztett. Nekem azt mondta ugyan — de alapos gyanum volt — hogy más tartotta ébren — szép lány szemek vilámlása.

Reggel mikor kinyitottam a szememet, még miudig esett. A tetőzet csatornáiból csörgedező viz halk nesze meggyőzött róla; de ez már nem volt zuhogó záporosó. Az ég esőndesen permetező áldása volt, melynek most aranyat ért minden csöppje.

Kinyitottam az ablak fatábláit és kitekintettem. Az ég véges-végig egy színű, szürke kup volt; a szél elállt és a fák mozdulatlanul, de a víz terhétől vonatva mélyen hajtották lefelé lombos ágaikat. Az udvaron csönd volt, csak a nyakig ázott csibesereg sipogott a konyhaajtájánál.

— Csunya utunk lesz — szóltam Pistához — a mezei-ut bizonynyal gyökeresen fel van ázva.

— Majd meglátjuk — válaszolt nyugodtan, nagyokat nyújtózva.

(Folyt. köv.)

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irtá: Jablonczay Kálmán.

(Folytatás)

59

X.

P á r d u c.

Nem volt mit tenni, még egy személy jegy és bent ültek a vasuti kocsiban.

A vonat elindult.

Mikor már túl voltak az állami határon, midőn már nem kellett attól tartani, hogy utközben keresni fogják az üldözött Babilt, a szerecsen megnyugodott.

— Crea! — mormogá elkeseredetten — valóságos ördög. Jó uram, láttad mikor elhajtott velem fényes hintóján. Egyenesen a palotájába vitt. — Ott volt a kastélya a város másik oldalán. Csókolta, ölelt, megbüvölt ismét; mint báb fetrengettem karjai között.

Az első nap az összes menyországot juttatta nekem.

A második napon, amidőn szobájának küszöbét akartam ismételtén át lépni, hátulról erős karok ragadnak meg és vonzólnak egy tágra nyitott ablak felé, mely éppen a vihartól tomboló tengerre nyílt.

— Dobjátok ki! — hallám hátam mögött.

A hangot megösmerém, Creáé volt, ki ismét gyönyörködni akart halálomban. Allati düh vett erőt rajtam, kirán-

tottam testemet a gyilkos bérene karjai közül és hátra fordulva leütöttem csontos ökleimmel . . . majd rá vettem magamat arra a bűnös asszonyra és ütöttem addig míg bele nem fáradtam;

Majd lépteket hallék és eszembe jutott mind az a mi történt, és a mit utolsó pereben eselekedtem, . . . örült eszeveszetséggel rohantam le a lépcsőkön, és

futottam, odáig, míg a te mentő karod ismét meg nem szabadított.

Aldjon meg érte a te Istened, jó uram! — fejezé be rövid elbeszélését a fekete barát — míg apró ragyogó szemei hálásan csüngtek Tardos figyelő alakján.

(Folyt. köv.)

M. A. vasutak menetrendje

1902. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

		ó. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17
Csak Szatmárig	reg.	5 10
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 22
Miskolcz—Kassa felé	este	6 57
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01
	reg.	5 28
	reg.	5 51
H.-Böszörmény—	d. u.	4 06
B.-Sz.-Mihály felé	d. u.	4 15
	d. e.	11 20
	d. e.	11 20
	d. e.	4 42
Füzes-Abony felé m. á. v.-től	reg.	5 —
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	4 21
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-től	d. u.	4 31
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	9 25
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	4 31
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 10 p.-kor induló gy. v.	d. u.	1 40
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz. v.	este	8 50
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz. v.	reg.	5 10
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy. v.	este	9 40

Budapestről Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező sz. v.	reg.	6 50
A d. u. 1 ó. 36 p.-kor érkező sz. v.	reg.	8 30
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy. v.	d. u.	2 00
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v. (P. Ladányig gy. v. átszállítással)	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	d. e.	11 44
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33
Budapest felől	reg.	7 42
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 08
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 32
" " " " " gy. v.	d. u.	12 16
" " " " " gy. v.	d. u.	3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
Csak Szatmárról	este	6 45
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	reg.	12 07
Kassa—Miskolcz felől	déli	7 53
	este	8 04
	reg.	8 17
B.-Sz.-Mihály—	reg.	6 11
H.-Böszörmény felől	este	6 34
	este	8 25
	d. u.	3 30
F.-Abony felől vásártérről	d. u.	5 30
" " " " " m. á. v.-hoz	d. u.	5 45
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérről	d. u.	7 42
" " " " " máv.-hoz	d. u.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
" " " " "	reg.	8 13

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak!

Debreczeni Vasöntöde

és **Géplakatosság**

aranyéremmel kitüntetett ék-szerkezetű, erőátvitteles

Borsajtói és Szőlőzúzó!

Eladás egyedül a gyártelepen Péterfia végén, a Hadház-utczában.

Ujabb haladás!

kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

Bejegyzett

EGLASINE

padlófénymázt. Gyári jegy: „VASLOVAG” törvényesen védve.

Gyorsan szárad!

Kiadós! Mosható!

Tükörfényű!

Tartós! Szaktalan!

Védjegy Vaslovag

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad

igy tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **EGLASINE**

használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használattal mellett 1 kg. elegendő

12 □ méter területre.

!!! Kapható mindenütt !!!

Naponta friss érkezésű

kiváló szép zamatos **őszibaraczkok**, valamint nemes faj **körték**, **sárga és görög dinnyék**, továbbá **csemege-szőlők** és ugyszintén minden faj **gyümölcsök** állandóan kaphatók.

Videki megrendeléseket a legfigyelmesebben csomagoljuk és továbbítjuk.

Czeglédy és Polgár

fűszer és csemege üzlet.

Debreczen, a Bika szállóval szemben.

Eladó homokkerti szőlők.

1.) Egy remek fevkésű, jó karban levő, 2146 [ ] öl területén, rajta levő uri lakkal, parkirozott udvarral jó ivó vízzel.

2.) Egy szintén remek fekvésű jókarban levő 3636 [ ] öl területű, igen jó termésű szőlővel beültetve,

Jutányos árakban eladók.

Tulajdonos lakik:

Homokkert 165 sz. a.

KOSSUTH LAJOS

nagy hazánkfia emlékére nemzeti kokárdával körülvezett, bross alakú, remek kivitelű, szabadalmazott photo-email jelvényeket készített

Brust Béla

előkező budapesti

photo-email műintézete,

mely általánosan ismert cég legutóbb a verségi kiállításon általános feltűnést keltett gyártmányaiival. — Egyesületek, körök, asztaltársaságok és egyeseknek ez a Kossuth-kép a legszebb, legolcsóbb és legmaradandóbb emlékét képezi.

Az ország minden részéből már eddig is beérkezett rendelések sokaságára való tekintettel, kérjük a megrendeléseket mihamarabb eszközölni. — Minta és árjegyzék kinyátára díjtalanul küldetük.

Megrendelések

photo-email műintézetéhez,
Brust Béla Budapest, Erzsébet-
körút 30. sz. küldendők.

Jersan-Calcop

Vastartalmu táp- és erősítőszer, vérképző és idegszilárdító

kellemes ízzel, könnyű emésztéssel.

Tessék az orvosoknál tudakolni.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár Hajdumegye számára

Muraközy László gyógyszerészrel.

DEBRECZEN.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Csapó-utca 9.

LÁSZLÓ JÓZSEF könyvnyomdája.

Telefon 275.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű **egyszerű nyomtatványokat is** és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

A papir gyári árban számítottatik.

Videki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.

Hirdetések a „SZABADSÁG” című politikai napilapban a legolcsóbban számítva közzétetnek.

Telefon 275.